

<p>UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI</p> <p>Centrul pentru Managementul Calității și Programe Universitare</p>	<p>PROCEDUR DE SISTEM</p> <p>MANAGEMENTUL RISCULUI</p> <p>COD: PS-CMCPU-03</p>	<p>Ediția 1</p> <p>Revizia 0</p> <p>Nr. de ex. 2</p> <p>Nr. Pagini 25</p> <p>Exemplar nr. 2</p>
--	--	---

AVIZAT,
În edin a Consiliului de Administrație
din data de 10.12.2019

APROBAT,
În edin a Senatului
din data de 16.12.2019

RECTOR,
Conf. univ. dr. ing. Dumitru CHIRLEAN

PREȘEDINTELE SENATULUI,
Prof. univ. dr. Mihaela DIACONU

PROCEDUR DE SISTEM

MANAGEMENTUL RISCULUI

COD: PS-CMCPU-03

**PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului**

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

1. LISTA RESPONSABILILOR CU ELABORAREA, VERIFICAREA I APROBAREA EDI IEI

Nr. crt.	Elemente privind responsabil it i/opera iuni	Responsabili cu elaborarea/verificarea edi iei	Func ia	Data	Semn tura
1.	Elaborat	Prof.univ.dr. Ionela NICULESCU	Director CMCPU	02.12.2019	
		ef lucr ri.univ.dr.ing Nadia BELU	Responsabil elaborare instrumente de management al calit ții A3 în cadrul proiectului CNFIS-FDI-2019-0717	02.12.2019	
2.	Verificat	Prof.univ.dr.ing. Viorel NICOLAE	Prorector pentru calitatea înv mântului	03.12.2019	
3.	Avizat juridic	Elena MATEESCU	Consilier juridic	03.12.2019	
4.	Avizat Comisie monitorizare	Prof.univ.dr.ing. Viorel NICOLAE	Pre edintele Comisiei de monitorizare	03.12.2019	

2. SITUAȚIA EDIȚIILOR ȘI REVIZIILOR ÎN CADRUL EDIȚIILOR PROCEDURII

Nr. crt.	Revizia / Data aplic rii	Num rul capitolului i paginilor revizuite	Con inutul modific rii	Nume i prenume			
				Elaborat	Verificat	Avizat	Aprobat

Codul proiectului: CNFIS-FDI-2019-0717

Titlul proiectului: “Îmbun t țirea calit ții procesului educațional prin implementarea unor mecanisme și activit ți de evaluare online în cadrul Universit ții din Pitești – Quality Improvement - UPIT”

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

1. Scop

1.1 Prezenta procedur are scopul de a:

a) Stabili un cadru general unitar de identificare, analiz i gestionare a riscurilor la nivelul tuturor compartimentelor (facult ți / departamente /centre / servicii / birouri) din cadrul Universit ii din Pite ti.

b) Furniza personalului i conducerii Universit ii din Pite ti un instrument care faciliteaz gestionarea riscurilor într-un mod controlat i eficient, pentru atingerea obiectivelor prestabilite ale Universit ii din Pite ti, atât ale celor generale, cât i ale celor specifice.

c) Îmbun t ți continuu controlul intern managerial prin stabilirea modalit ților de determinare a riscurilor potențiale, respectiv prin identificarea, evaluarea, analiza i monitorizarea acestora i implementarea m surilor de control în vederea administr rii eficiente a riscurilor.

1.2 De asemenea, procedura descrie modul în care sunt stabilite i implementate m surile de control menite s previn apariția riscurilor i stabile te regulile i responsabilit țile pentru întocmirea i actualizarea Registrului riscurilor.

2. Domeniul de aplicare

Procedura se utilizeaz de c tre toate compartimentele din cadrul Universit ii din Pite ti în vederea gestion rii riscurilor care pot afecta atingerea obiectivelor generale ale Universit ii din Pite ti i a obiectivelor specifice ale compartimentelor din cadrul Universit ii.

3. Documente de referin

3.1. Reglement ri interna ionale

- SR ISO 9001:2015 Sisteme de Management al Calit ții. Cerințe.
- SR EN ISO 9000:2015 Sisteme de management al calit ții. Principii fundamentale și vocabular.
- SR EN ISO 19011:2018 Linii directoare pentru auditarea sistemelor de management.
- SR ISO 31000 :2018 Managementul riscului. Linii directoare.

3.2. Legisla ie primar

- Ordinul nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial, cuprinzând standardele de control intern/managerial la entit ile publice i pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, cu modific rile i complet rile ulterioare.

3.3. Legisla ie secundar

- Ordinul ministrului finan elor publice nr. 538/19.03.2009 privind aprobarea Procedurii de sistem privind managementul riscului.

- Metodologie de implementare a Standardului 8 “Managementul riscului”, elaborat de Direcția de Control Intern Managerial și Relații Interinstituționale (metodologia este postat pe pagina web a SGG www.sgg.ro, la sec iunea „Sisteme de implementare a controlului intern/managerial).

3.4 Legislație terțiar

- Manualul Calit ții, COD: MC-01.
- Regulament de organizare și funcționare a Comisiei de monitorizare cu privire la sistemul de control intern managerial, COD: REG-CM-SCIM-01.

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1
Revizia 0

4. Defini ii i abrevieri ale termenilor utilizați în procedura formalizat (conform SR EN ISO 9000:2015)

4.1 Definiții ale termenilor

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau actul care definește termenul
1.	Document	Informația împreună cu mediul sau suport (SR EN ISO 9000:2015)
2.	Sistem de management	Ansamblu de elemente corelate sau în interacțiune ale unei organizații prin care se stabilesc politicile și obiectivele, precum și procesele prin care se realizează acele obiective.
3.	Procedur	Mod specificat de realizare a unei activități sau a unui proces – procedurile pot fi documentate (scrise) sau nu.
4.	Procedur operațional	Procedura care descrie o activitate sau un proces care se desfășoară la nivelul unuia sau mai multor compartimente dintr-o entitate publică.
5.	Procedur de sistem	Procedur care descrie o activitate sau un proces care se desfășoară la nivelul tuturor departamentelor din cadrul Universității.
6.	Control intern	Orice acțiune, măsură provenită din organizație, luată în scopul gestionării riscurilor.
7.	Compartiment	Facultate / departament / centru / serviciu / birou;
8.	Conducătorul compartimentului	Decan / director departament / director centru / șef serviciu / șef birou;
9.	Risc	Posibilitatea de a se produce un eveniment care ar putea avea un impact asupra îndeplinirii obiectivelor.
10.	Gestionarea riscurilor sau managementul riscurilor	Toate procesele privind identificarea, evaluarea, luarea de măsuri de atenuare sau anticipare a acestora, revizuirea periodică și monitorizarea progresului, stabilirea responsabilităților.
11.	Risc inerent	Expunerea la un anumit risc înainte să fie luată vreă măsură de atenuare a lui
12.	Risc rezidual	Expunerea cauzată de un anumit risc după ce au fost luate măsuri de atenuare a lui, presupunând că măsurile sunt eficiente.
13.	Probabilitatea de materializare a riscului	Posibilitatea sau eventualitatea ca un risc să se realizeze.
14.	Impactul	Consecința (efectul) asupra rezultatelor (obiectivelor) dacă riscul s-ar materializa.
15.	Expunerea la risc	Consecințele, ca o combinație de probabilitate și impact, pe care le poate resimți o organizație în raport cu obiectivele prestabilite în cazul în care riscul se materializează
16.	Evaluarea riscului	Evaluarea consecințelor materializării riscului în combinație cu evaluarea probabilității de materializare a riscului.
17.	Toleranța la risc	Cantitatea de risc pe care universitatea este pregătită să o tolereze sau la care este dispus să se expună la un moment dat;
18.	Escaladarea riscului	Procedeu prin care decanul / directorul de departament / șeful de serviciu/

Codul proiectului: CNFIS-FDI-2019-0717

Titlul proiectului: “Îmbunătățirea calității procesului educațional prin implementarea unor mecanisme și activități de evaluare online în cadrul Universității din Pitești – Quality Improvement - UPIT”

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau actul care definește termenul
		birou alertează nivelul ierarhic imediat superior sau rectorul cu privire la riscurile pentru care facultatea / departamentul / serviciul / biroul nu poate desfășura un control satisfăcător al acestora;
19.	Registrul riscurilor	Document integrator al gestiunii riscurilor, cuprinzând o sinteză a informațiilor și deciziilor luate în urma analizei riscurilor.

4.2. Abrevieri

UPIT - Universitatea din Pitești;

CMCPU - Centrul Pentru Managementul Calității și Programe Universitare la nivelul UPIT

SCI / M - Sistemul de Control Intern / Managerial

CM - Comisia constituită pentru aplicarea standardelor de management și control intern

5. Descrierea procedurii

5.1. Stabilirea factorilor responsabili

a) Comisia de monitorizare identifică, analizează, evaluează și prioritizează riscurile care pot afecta atingerea obiectivelor generale și funcționarea de ansamblu a Universității. Comisia de monitorizare informează conducerea UPIT despre aspectele prezentate mai sus, în vederea luării unei decizii.

b) Comisia de monitorizare întocmește, actualizează și modifică Registrul riscurilor la nivel centralizat, prin agregarea datelor / informațiilor cuprinse în Registrele riscurilor de la nivelul compartimentelor.

c) La nivelul UPIT, membrii Comisiei de monitorizare gestionează riscurile pentru implementarea Sistemului de Control Intern / Managerial.

d) La nivelul fiecărui compartiment din cadrul UPIT se stabilește, de către conducătorii acestora, câte un responsabil cu riscurile pe compartiment, ale cărui atribuții sunt descrise în prezenta procedură (în cazul compartimentelor cu o singură persoană, aceasta va îndeplini și funcția de responsabil cu riscurile).

5.2. Identificarea și evaluarea riscurilor

a) În această etapă se desfășoară următoarele activități / acțiuni / operațiuni:

- sub coordonarea conducătorilor se identifică, la nivelul fiecărui compartiment, toate problemele care au apărut și se pot repeta în viitor sau care pot apărea în desfășurarea activităților și care au ca efect nerealizarea parțial sau totală a obiectivelor prestabilite. Se completează la nivelul fiecărui compartiment - Formularul nr. 1 – “Tabel Obiective Specifice” – obiectivele trebuie să fie SMART: S = specifice; M = măsurabile; A = adecvate; R = realiste; T = cu termen de realizare. Fiecare obiectiv specific stabilit trebuie să aibă cel puțin un indicator de rezultat / performanță;
- se identifică cauzele care generează riscurile, se descriu circumstanțele care favorizează apariția lor și se determină consecințele (impactul) asupra obiectivelor;
- se estimează, pe o scală în 5 trepte, probabilitatea de materializare a riscului și impactul. Combinarea celor două estimări pe o scală bidimensională reprezintă expunerea la risc, indicator în raport cu care se stabilește atitudinea față de fiecare problemă identificată ca fiind un risc (Anexa nr. 8.4. la prezenta procedură “Evaluarea probabilității de apariție a

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

riscurilor i a impactului/consecin elor”).

b) La nivelul fiec rui compartiment, pe baza Formularului nr. 1, se completeaz Formularul nr. 2 - “Baza de calcul pentru evaluarea riscurilor”. Pentru riscurile care dep esc limita de toleran – conform Anexei nr. 8.4. lit. c) – responsabilul cu riscurile al compartimentului întocme te Formularul nr. 3 – „Formular Alert la risc”, pe care îl transmite spre analiz Comisiei de monitorizare.

c) Conduc torii compartimentelor i întreg personalul au obliga ia de a identifica riscurile care afecteaz atingerea obiectivelor prestabilite. Astfel, persoana care a identificat un risc efectueaz urm toarele opera iuni:

1) analizeaz preliminar riscul identificat, prin:

- definirea corect a riscului, respectându-se regulile prezentate în Anexa nr. 8.1. - Identificarea riscurilor conform – Fi / Standard 11 “Managementul riscului”;
- analiza cauzelor sau a circumstan elor care favorizeaz apari ia/repetarea riscului.

2) evalueaz expunerea la risc prin:

- estimarea anselor de apari ie / repetare a riscului, pe o scal în cinci trepte, ca fiind: 1. rar; 2. pu in probabil; 3. posibil; 4. foarte probabil; 5. aproape sigur;
- estimarea impactului asupra riscului, pe o scal în cinci trepte, ca fiind: 1. nesemnificativ; 2. minor; 3. moderat; 4. major; 5. critic;
- estimarea expunerii la risc, prin combinarea pe o scal bidimensional a rezultatelor estim rilor anterioare, conform Anexei nr. 8.4. “Evaluarea probabilit ii de apari ie a riscurilor i a impactului / consecin elor”;

3) formuleaz o opinie cu privire la m surile care trebuie luate pentru a controla riscul identificat;

4) completeaz Formularul alert la risc - Formularul nr. 3, ata ând la acesta documenta ia riscului, transmi ând toate documentele Responsabilului cu riscurile de la nivelul compartimentului din care face parte.

5.3. Analiza i r spunsurile la risc

1. Responsabilii cu riscurile din compartimente:

a) colecteaz formularele de alert la risc i documenta iile aferente de la personale care au identificat riscurile sau de la responsabilii cu riscurile de la compartimentele care au decis escaladarea lor;

b) analizeaz fiecare formular de alert la risc i fac propuneri pentru:

- clasarea formularului de alert la risc, dac riscul este nerelevant (risc tolerabil – valoarea expunerii cuprins între 1 i 4);
- escaladarea riscului la nivelurile superioare ale managementului dac :
 - o riscul afecteaz un obiectiv superior celui stabilit la nivelul compartimentului;
 - o cauzele care genereaz riscul sunt externe compartimentului în cauz ;
 - o m surile prin care se realizeaz un control satisf c tor al riscurilor exced competen elor compartimentului în cauz ;
 - o resursele sunt insuficiente.

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

- monitorizarea riscului (valoarea expunerii cuprins între 5 și 14);
- eliminarea circumstanțelor care generează riscul (risc intolerabil – valoarea expunerii cuprins între 15 și 25).

c) transmite documentația, cu avizul conducătorului compartimentului, către Comisia de monitorizare spre analiză.

2. Comisia de monitorizare analizează semestrial riscurile.

3. Comisia de monitorizare analizează toate formularele expuse și decide care risc este clasat (riscuri tolerabile), care urmează să fie monitorizat și care evitat (prin eliminarea / restrângerea activităților care generează riscul respectiv) conform Anexei nr. 8.2.

4. Dacă este cazul, pentru clarificarea anumitor aspecte, pot fi invitate la ședință, pentru consultare, persoanele responsabile cu riscurile din cadrul compartimentelor.

5. Riscurile stabilite de către Comisia de monitorizare, ca urmând să fie monitorizate, se înregistrează în „Registrul Riscurilor” de la nivelul UPIT și în registrele riscurilor ale compartimentelor unde se află riscul respectiv – Formularul nr. 7.

6. La finalul fiecărei ședințe de analiză a riscurilor, Comisia de monitorizare:

- consemnează în *Procesul-verbal* – Formularul nr. 4 - alături de toate hotărârile luate în legătură cu controlarea riscurilor;
- transmite conducătorilor compartimentelor vizate o copie după procesul verbal de alături împreună cu documentația aferentă.

5.4. Implementarea acțiunilor de înere sub control a riscurilor și urmărirea acestora

a) În cadrul ședințelor semestriale de analiză a riscurilor, Comisia de monitorizare face propuneri cu privire la acțiunile / măsurile ce trebuie luate pentru atenuarea riscurilor identificate și termenele limită pentru implementarea acestora.

b) Acțiunile / măsurile ce trebuie luate pentru atenuarea riscurilor identificate și termenele limită pentru implementarea acestora sunt stabilite de conducătorii de compartimente, care completează Formularul nr. 6 - “Plan de acțiuni”, ce cuprinde toate riscurile care se monitorizează (din aria lor) și acțiunile care trebuie efectuate precum și numele persoanei / persoanelor responsabile de monitorizarea implementării acțiunilor de înere sub control a riscului și termenul limită de implementare a acestor acțiuni.

c) Pentru fiecare risc care trebuie monitorizat se completează Formularul nr. 5 „Fișă de urmărirea a riscului”. Responsabilitatea completării acestui formular revine responsabilului cu riscurile de la nivelul compartimentului respectiv.

d) Responsabilul cu riscurile de la nivelul compartimentului transmite tuturor responsabililor cu monitorizarea implementării acțiunilor de înere sub control a riscurilor formularele de urmărirea a riscurilor, prin care aceștia iau la cunoștință de respectivele acțiuni și de termenele stabilite.

e) Responsabilii cu monitorizarea implementării acțiunilor de înere sub control a riscurilor elaborează anual rapoarte cu privire la stadiul implementării respectivelor acțiuni, pe care le prezintă responsabilului cu riscurile.

f) Pe baza acestor date, responsabilul cu riscurile întocmește rapoarte - avizate de conducătorul compartimentului - cu privire la stadiul implementării măsurilor de înere sub control, problemele întâmpinate, măsuri noi propuse etc. și actualizează “Registrul Riscurilor” de la nivelul

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

compartimentului (sau actualizeaz formularele de urm rire a riscurilor prin completarea la zi cu toate datele necesare).

g) Rapoartele i /sau Fi ele de urm rire a riscurilor se analizeaz de Comisia de monitorizare în cadrul edin elor semestriale de analiz .

h) Comisia de monitorizare îndosariaz toate formularele de urm rire a riscurilor analizate în cadrul edin ei i actualizeaz “Registrul Riscurilor” – formularul nr. 7 - la nivelul UPIT cu stadiul ac iunilor implementate. Aceea i ac iune este desf urat i de responsabilii cu riscurile la nivelul compartimentelor.

5.5. Revizuirea i raportarea riscurilor

a) În această etap se desf oar activit i de revizuire a calificativelor riscurilor. Se analizeaz expunerea riscurilor dup ce au fost implementate m surile de inere sub control a respectivului risc. Aceste riscuri se numesc “riscuri reziduale”. Expunerea riscului rezidual trebuie s fie mai mic decât expunerea riscului inerent.

b) În cadrul edin elor semestriale, Comisia de monitorizare analizeaz formularele de urm rire a riscurilor actualizate de responsabilul cu riscurile. Se va men iona obligatoriu i expunerea riscului rezidual.

c) În baza deciziilor luate de Comisia de monitorizare, responsabilul cu riscurile de la nivelul compartimentului actualizeaz “Registrul riscurilor”.

d) Conduc torii de compartimente au obliga ia de a men iune actualizat Formularul nr. 6 “Planul de ac iuni” prin consemnarea în coloana “Observa ii” a stadiului implement rii ac iunilor de inere sub control a riscurilor identificate i monitorizate.

e) Toate formularele din prezenta procedur se completeaz electronic. Vor fi listate, semnate i datate de persoana care le-a întocmit.

6. Responsabilit i

6.1. Personalul UPIT:

a) Particip la inventarierea proceselor / activit ilor / opera iunilor în rela ie cu obiectivele generale/specifice.

b) Identific i realizeaz o evaluare preliminar a riscurilor.

c) Formuleaz opinii cu privire la m suri de control pentru riscurile identificate, pe care le consemneaz în Formularul de alert la risc.

d) Implementeaz instrumentele / m surile de control.

6.2. Responsabilii cu riscurile la nivelul compartimentelor:

a) Colecteaz , înregistreaz , analizeaz i selecteaz formularele de *Alert la risc (Formular nr. 3 - F03- PS-CMCPU-03)*.

b) Pe baza analizei formularelor de alert la risc, ÷ fac propuneri pentru solu ionarea acestora cu avizul conduc torului compartimentului.

c) Deschid *Fi a de urm rire a riscului* pe baza planului de ac iuni.

d) Transmit responsabililor desemna i cu implementarea m surilor de control intern formularele de alert la risc i documenta ia aferent .

Codul proiectului: CNFIS-FDI-2019-0717

Titlul proiectului: “Îmbun t ãirea calit ãii procesului educa ional prin implementarea unor mecanisme și activit ãi de evaluare online în cadrul Universit ãii din Pitești – Quality Improvement - UPIT”

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

e) Redacteaz procesele-verbale ale edin elor de analiz , completeaz , listeaz i îndosariaz *Registrul riscurilor*.

f) Elaboreaz un raport anual cu privire la desf urarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul compartimentului avizat de conduc torul compartimentului.

g) Transmit Comisiei de monitorizare rapoarte anuale cu privire la desf urarea procesului de gestionare a riscurilor de la nivelul compartimentelor.

h) Coordoneaz activit ile de punere în aplicare a m surilor de control al riscurilor.

i) Monitorizeaz aplicarea ac iunilor i m surilor de control.

j) Raporteaz semestrial asupra stadiului implement rii ac iunilor i m surilor de control.

k) Propune noi ac iuni sau revizuri de termene, atunci când apar dificult i neprev zute în implementare.

l) Evalueaz expunerea la risc dup introducerea m surilor de control intern.

6.3. Conduc torul compartimentului:

a) Asigur cadrul organiza ional i procedural pentru punerea în aplicare a m surilor de control intern.

b) Coordoneaz identificarea la nivelul compartimentului a obiectivelor specifice (trebuie s corespund pachetului de cerințe SMART), indicatorii asocia i acestora (cel pu in un indicator per obiectiv), activit ile corespunz toare obiectivelor specifice i riscurile inerente asociate obiectivelor, conform modelului din Formularul nr. 1 i Formularul nr. 2.

c) Nume te responsabilul cu riscurile; în cazul compartimentelor cu personal restrâns, conduc torul poate îndeplini i atribu iile responsabilului cu riscuri.

d) Întocme te Formularul nr. 6 – Planul de ac iuni, actualizându-l permanent.

e) Avizeaz propunerile pentru solu ionarea riscurilor propuse de responsabilul cu riscuri.

f) Avizeaz raportul anual cu privire la desf urarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul compartimentului.

6.4. Comisia de monitorizare:

a) Identific , analizeaz , evalueaz i prioritizeaz riscurile semnificative care pot afecta atingerea obiectivelor generale i func ionarea de ansamblu a UPIT, prin stabilirea profilului de risc și a limitei de toleranț la risc.

b) Întocme te, actualizeaz i modific *Registrul riscurilor* la nivel centralizat, prin agregarea datelor / informa iilor cuprinse în *Registrul riscurilor* de la nivelul compartimentelor;

c) Face propuneri cu privire la cel mai adecvat tip de r spuns pentru fiecare risc identificat i evaluat.

d) Analizeaz noile riscuri raportate, precum i modific rile ap rute la riscurile ini iale.

e) Revizuiete calificativele riscurilor i stabile te o nou ierarhizare a riscurilor în func ie de prioriti, reajustând limitele de toleranț pentru riscurile mai pu in prioritare.

f) Analizeaz stadiul implement rii ac iunilor i m surilor de control.

Codul proiectului: CNFIS-FDI-2019-0717

Titlul proiectului: “Îmbun t țirea calit ții procesului educațional prin implementarea unor mecanisme și activit ți de evaluare online în cadrul Universit ții din Pitești – Quality Improvement - UPIT”

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

g) Propune m suri / ac iuni / instrumente de control pentru contracararea riscurilor escaladate la nivelul acestora de competen , precum i noi termene pentru implementarea m surilor de control.

h) Stabile te închiderea riscurilor.

i) Analizeaz , dezbate con inutul i aprob rapoartele anuale cu privire la desf urarea procesului de gestionare a riscurilor de la nivelul compartimentelor.

6.5 Secretariatul tehnic al Comisiei de monitorizare:

a) Pe baza Registrului de riscuri al Universit ții din Pitești, propune profilul de risc și limita de toleranț la risc, care sunt analizate i avizate în cadrul Comisiei de monitorizare i aprobate de c tre Rectorul Universit ții din Pitești;

b) Elaboreaz în fiecare an Planul de implementare a m surilor de control pentru riscurile semnificative ale Universit ții din Pitești, pornind de la m surile de control identificate la nivelul fiec rui compartiment din structura Universit ții din Pitești;

c) Pornind de la raport rile privind procesul de gestionare a riscurilor i monitorizarea performanțelor ale conduc torilor de la primul nivel de conducere realizeaz o informare a Rectorului Universit ții din Pitești, aprobat de pre edintele Comisiei de monitorizare, privind desf șurarea procesului de gestionare a riscurilor și de monitorizare a performanțelor.

6.6. Rectorul:

a) Analizeaz informa iile / datele / aspectele legate de desf urarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul UPIT, cuprinse în inform rile anuale privind dezvoltarea sistemului de control managerial;

b) Dispune m surile ce se impun în vederea implement rii i bunei func ion ri a procesului de gestionare a riscurilor la nivelul universit ții.

7. Formulare

Formular nr. 1 - Tabel obiective specifice

Formular nr. 2 - Baza de calcul

Formular nr. 3 - Formular alert risc

Formular nr. 4 - Proces-verbal al edin ei de analiz a riscurilor

Formular nr. 5 - Fi a de urm rire a riscului

Formular nr. 6 - Planul de ac iuni

Formular nr. 7 - Registrul riscurilor

8. Anexe

8.1. Identificarea riscurilor conform – Fi /Standard 11 “Managementul riscului”

8.2. Elemente l muritoare cu privire la “r spunsul la risc – controlarea riscurilor”

8.3. Diagrama de proces

8.4. Exemple de evaluare a probabilit ii de apari ie a riscurilor i a consecin elor.

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1
Revizia 0

LISTA DE DIFUZARE A PROCEDURII

Nr.	Facultate/ Compartiment	Nume i prenume	Data primirii	Semn tur	Data retragerii	Semn tur
1.	Senatul universit ții					
2.	CMCPU					
3.	Direcția General Secretariat					
4.	Facultatea de tiințe, Educație Fizic i Informatic					
5.	Facultatea de Mecanic i Tehnologie					
6.	Facultatea de Electronic , Comucații i Calculatoare					
7.	Facultatea de tiințe Economice i Drept					
8.	Facultatea de tiințe ale Educației, tiințe Sociale i Psihologie					
9.	Facultatea de Teologie, Litere, Istorie i Arte					
10.	Departamentul Înv ț mânt cu Frecvenț Redus					
	Colegiul Terțiar Nonuniversitar					
11.	Direcția Administrativ					
12.	Direcția economic					
13.	Direcția juridic i resurse umane					
14.	Colegiul Terțiar Nonuniversitar					
15.	Secretariatul tehnic al Comisiei de monitorizare					

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

Formular nr. 1-F01- PS-CMCPU-03

TABEL OBIECTIVE SPECIFICE

Compartimentul:0		
Obiectiv specific1		
Indicatori de rezultate / performan asocia i obiectivului specific 2	1.	
	2.	
	3.	
Activit i corespunz toare obiectivului specific 3	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
	6.	
	7.	
Denumirea riscurilor inerente asociate obiectivelor i activit ilor corespunz toare acestora 4	1.	
	2.	
	3.	
	4.	
	5.	
	6.	
	7.	

Câmp	Completarea câmpului
0	Denumirea compartimentului
1	Se men ioneaz obiectivele – acestea trebuie s corespund pachetului de cerin e SMART
2	Se men ioneaz indicatorul/indicatoarele de rezultat / performan aferente obiectivului specific – fiecare obiectiv specific are cel pu in un indicator
3	Se men ioneaz / descriu toate activit ile care trebuie derulate pentru îndeplinirea obiectivului
4	Se men ioneaz / descriu toate riscurile care pot ap rea în derularea activit ii respective

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

Formularul nr. 2- F02- PS-CMCPU-03

BAZA DE CALCUL

pentru evaluarea riscurilor inerente identificate în
cadrul

Nr. crt.	Denumirea riscurilor inerente	Impactul aferent riscului inerent	Probabilitatea aferent riscului inerent	Nivelul de risc inerent (Expunerea) (col. 2 x col. col. 3)	Expunerea raportat la limita de toleran
0	1	2	3	4	5

Câmp	Completarea câmpului
0	Num rul curent al riscului inerent identificat
1	Descrierea riscului identificat
2	Valoarea numeric a impactului aferent riscului inerent identificat
3	Valoarea numeric a probabilit ii de materializare a riscului inerent identificat
4	Produsul numerelor din col. 2 i 3
5	Expunerea raportat la limita de toleran (Tolerabil; Tolerare ridicat ; Tolerare sc zut ; Intolerabil)

**PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului**

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

Formular nr. 3 - F03- PS-CMCPU-03

FORMULAR ALERT LA RISC

Compartimentul:0											
DETALII PRIVIND RISCUL											
Descrierea riscului	Riscul identificat:1.....										
	Cauza:2.....										
	Impact/Consecin e:.....3.....										
Evaluarea riscului	<p style="text-align: center;">Probabilitatea riscului 4</p> <table border="1" style="margin: auto;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr></table> <p style="text-align: center;">1. rar; 2. pu in probabil; 3. posibil; 4. foarte posibil; 5. aproape sigur.</p>						1	2	3	4	5
1	2	3	4	5							
<p style="text-align: center;">Impactul riscului 5</p> <table border="1" style="margin: auto;"><tr><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td><td> </td></tr><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr></table> <p style="text-align: center;">1. nesemnificativ; 2. minor; 3. moderat; 4. major; 5. critic.</p> <p>Expunere:6.....</p>						1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5							
Tratarea riscului	Ac iuni preventive recomandate:7.....										
Documenta ia utilizat pentru fundamentarea riscului identificat:8.....											
Nume: 9	Semn tura: 10	Data: 11									
Nr. crt. al riscului 12	Data primirii 13	Decizia Comisiei de monitorizare 14									
		Irelevant									
		Investiga ii suplimentare									
		Îndosariere									

Câmp	Completarea câmpului
0	Denumirea compartimentului
1	Descrierea riscului identificat
2	Descrierea cauzei care favorizeaz apari ia riscului
3	Descrierea impactului / consecin elor privind materializarea riscului
4	Se bifeaz prin "X" celula numeric aferent probabilit ii de materializare a riscului
5	Se bifeaz prin "X" celula numeric aferent impactului
6	Produsul dintre Probabilitate i Impact
7	Eviden ierea m surilor / ac iunilor preventive pentru inerea sub control a riscului identificat
8	Eviden ierea documenta iei utilizat în fundamentarea riscului identificat
9	Numele i prenumele persoanei care a identificat riscul
10	Semn tura persoanei care a identificat riscul i a completat formularul de fa
11	Data complet rii formularului
12	Num rul de înregistrare în Registrul riscurilor de la nivelul compartimentului
13	Data înregistr rii în Registrul riscurilor de la nivelul compartimentului
14	Se bifeaz prin "X" celula care corespunde deciziei comisiei de monitorizare

Codul proiectului: CNFIS-FDI-2019-0717

Titlul proiectului: "Îmbun t țirea calit ții procesului educațional prin implementarea unor mecanisme și activit ți de evaluare online în cadrul Universit ții din Pitești – Quality Improvement - UPIT"

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1
Revizia 0

Formular nr. 4 - F04- PS-CMCPU-03

PROCES – VERBAL AL EDIN EI DE ANALIZ A RISCURILOR

Data edin ei:0				
Participan i (membrii Comisiei de monitorizare + invita i)				
Nr. crt.	Nume, prenume 1	Func ia 2	Semn tura 3	Adres e-mail 4
1				
2				
3				
Nr. crt.	Probleme dezb tute 5	Concluzii, recomand ri, observa ii etc. 6		
1	Riscuri analizate			
2	Propuneri de ac iuni/m suri de control			
3	Stadiul implement rii ac iunilor de control			
4	Dificult i întâmpinate			
5	Alte probleme			
Câmp	Completarea câmpului			
0	Data la care are loc edin a			
1	Numele i prenumele participan ilor la edin			
2	Func ia participan ilor la edin			
3	Semn tura participan ilor la edin			
4	Adresa de e-mail a participan ilor la edin pe care se va face comunicarea procesului verbal			
5	Problemele dezb tute în cadrul edin ei			
6	Concluziile, recomand rile i observa iile rezultate din cadrul edin ei			

**PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului**

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

Formular nr. 5- F05- PS-CMCPU-03

FI A DE URM RIRE A RISCULUI

Compartimentul:0			
Responsabilul cu monitorizarea implement rii m surilor: 1		Semn tura 2	
Riscul monitorizat:			
Denumire:3			
Expunere:4			
Data urm ririi riscului 5	Ac iuni preventive propuse 6	Termen de implementare 7	Stadiul implement rii ac iunilor preventive 8
Dificult i întâmpinate : 9.....			
	Ac iuni noi propuse 10	Termen de implementare 11	

Câmp	Completarea câmpului
0	Denumirea compartimentului
1	Numele i prenumele persoanei responsabile cu monitorizarea implement rii m surilor de control pentru riscul monitorizat
2	Semn tura persoanei de la punctul 1
3	Descrierea riscului monitorizat
4	Gradul de expunere al riscului monitorizat
5	Data când s-a f cut analiza riscului monitorizat
6	Descrierea ac iunilor preventive propuse pentru inerea sub control a riscului monitorizat
7	Data limit privind implementarea ac iunilor preventive
8	Descrierea stadiului implement rii ac iunilor de la punctul 6
9	Men ionarea dificult ilor întâmpinate în implementarea ac iunilor preventive
10	Men ionarea ac iunilor noi propuse în urma analizei riscului
11	Data limit privind implementarea noilor ac iuni preventive

Codul proiectului: CNFIS-FDI-2019-0717

Titlul proiectului: “Îmbun t țirea calit ții procesului educațional prin implementarea unor mecanisme și activit ți de evaluare online în cadrul Universit ții din Pitești – Quality Improvement - UPIT”

**PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului**

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

Formularul nr. 6- F06- PS-CMCPU-03

PLANUL DE AC IUNI

pentru minimizarea riscurilor inerente identificate în cadrul

Nr. crt.	Denumirea riscurilor inerente	Denumirea ac iunii de minimizare a riscului inerent	Persoana/persoanele responsabile cu implementarea ac iunii de minimizare a riscului inerent	Data limit de implementare a ac iunii de minimizare a riscului inerent	Observa ii
0	1	2	3	4	5

Câmp	Completarea câmpului
0	Num rul curent al riscului inerent identificat
1	Descrierea riscului inerent identificat
2	Descrierea ac iunilor de minimalizare a riscului inerent (de inere sub control a respectivului risc)
3	Numele persoanelor responsabile cu implementarea ac iunii de minimalizare a riscului inerent
4	Data limit de implementare a ac iunii de minimalizare a riscului inerent
5	Conduc torul compartimentului men ioneaz faptul c s-au implementat ac iunile preventive pân la data specificat în col. 4. Se pot men iona i alte observa ii utile.

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1
Revizia 0

Formularul 7-F07- PS-CMCPU-03

Entitatea public

Compartiment

Registrul riscurilor

Obiective Activit ți	Riscul	Cauzele care favorizeaz apari ia riscului	Risc inerent			Strategia adoptat	Data ultimei revizui ri	Risc rezidual			Obs.
			Probabi-litate	Impact	Expu-nere			Probabi-litate	Imp-act	Expu-nere	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>

Câmp	Completarea câmpului
1	Se men ioneaz obiectivele din cadrul compartimentului
2	Descrierea riscurilor aferente fiec rui obiectiv
3	Eviden ierea circumstan elor care favorizeaz apari ia riscului (cauzele)
4	Probabilitatea ca riscul inerent identificat s se materializeze (valoare numeric)
5	Impactul riscului în cazul în care acesta s-ar materializa (valoare numeric)
6	Expunere - Produsul dintre Probabilitate i Impact
7	Strategia adoptat conform Anexei nr. 8.2.
8	Data ultimei analize privind riscul respectiv i stadiul ac iunilor de inere sub control
9	Probabilitatea apari iei riscului dup implementarea ac iunilor de inere sub control (valoare numeric)
10	Impactul riscului dup implementarea ac iunilor de inere sub control (valoare numeric)
11	Expunerea riscului rezidual (Produsul coloanelor 9 i 10)
12	Diverse observa ii / informa ii utile

Codul proiectului: CNFIS-FDI-2019-0717

Titlul proiectului: "Îmbun t țirea calit ții procesului educațional prin implementarea unor mecanisme și activit ți de evaluare online în cadrul Universit ții din Pitești – Quality Improvement - UPIT"

**PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului**

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

Anexa 8.1. - Identificarea riscurilor conform – Fi /Standard 11 “Managementul riscului”

1. Riscul este o incertitudine, și nu ceva sigur. Atunci când se identifică un risc, trebuie analizat dacă nu este vorba cumva de o situație existentă, care are un impact asupra obiectivului. În acest caz, nu mai este vorba despre un risc, ci despre o problemă dificilă, care trebuie gestionată, sau despre o oportunitate care trebuie exploatată.

2. A nu se ignora, pentru viitor, problemele dificile identificate. Ele pot deveni riscuri, în situații repetitive din cadrul aceleiași entități publice, sau pentru alte entități, în care astfel de riscuri nu s-au materializat.

3. Nu constituie riscuri probleme (situații, evenimente) a căror apariție este imposibilă.

4. Se nu se identifice, ca riscuri, probleme care vor apărea cu siguranță. Acestea nu sunt riscuri, ci certitudini.

5. Riscurile nu se definesc prin negarea obiectivelor.

6. Nu se identifică riscurile care nu afectează obiectivele. Nu există riscuri în mod absolut, ci numai riscuri corelate cu obiectivele.

7. Riscurile au o cauză de apariție și un efect asupra obiectivelor. Există o cauză pentru fiecare risc, iar dacă riscul se materializează, există și un efect.

8. Riscul inerent este riscul specific ce iese de realizarea obiectivului, fără să se intervină prin măsuri de atenuare a riscurilor (controlul intern/managerial). Riscul rezidual este riscul ce rămâne după ce s-au pus în aplicare măsurile de atenuare a riscurilor inerente sau, cu alte cuvinte, riscurile remanente controlului intern/managerial.

9. Identificarea riscurilor nu este întotdeauna o operațiune strict obiectivă, ci, în primul rând, este o problemă de percepție.

10. Identificarea riscurilor curente este necesară, dar nu este suficientă. Adaptarea la schimbare impune identificarea unor riscuri ce pot apărea în viitor, ca urmare a unor transformări previzibile.

11. Riscurile identificate trebuie grupate. Fiecare entitate publică poate adopta propriul sistem de grupare a riscurilor, cu scopul de a le administra corespunzător.

	PROCEDUR DE SISTEM Managementul riscului COD: PS-CMCPU-03	Ediția 1 Revizia 0
--	--	---

Anexa 8.2. – Elemente importante cu privire la “răspunsul la risc – controlarea riscurilor”

Referitor la răspunsul la risc, acesta poate fi:

a) **Acceptarea (tolerarea) riscurilor**

Acest tip de răspuns la risc constă în neluarea unor măsuri de control a riscurilor și este adecvat pentru riscurile inerente a căror expunere este mai mică decât toleranța la risc.

Acceptarea (tolerarea) riscurilor este o strategie de răspuns la risc recomandată pentru riscurile cu expunere scăzută. În cazul riscurilor cu expunere medie sau mare acceptarea riscurilor este inadecvată și, de aceea, în astfel de situații, opțiunea trebuie temeinic justificată.

b) **Monitorizarea permanentă a riscurilor**

Acest tip de răspuns constă în acceptarea riscului cu condiția menținerii sale sub o permanentă supraveghere.

c) **Evitarea riscurilor**

Această strategie de răspuns constă în eliminarea activităților (circumstanțelor) care generează riscurile.

d) **Transferarea (externalizarea) riscurilor**

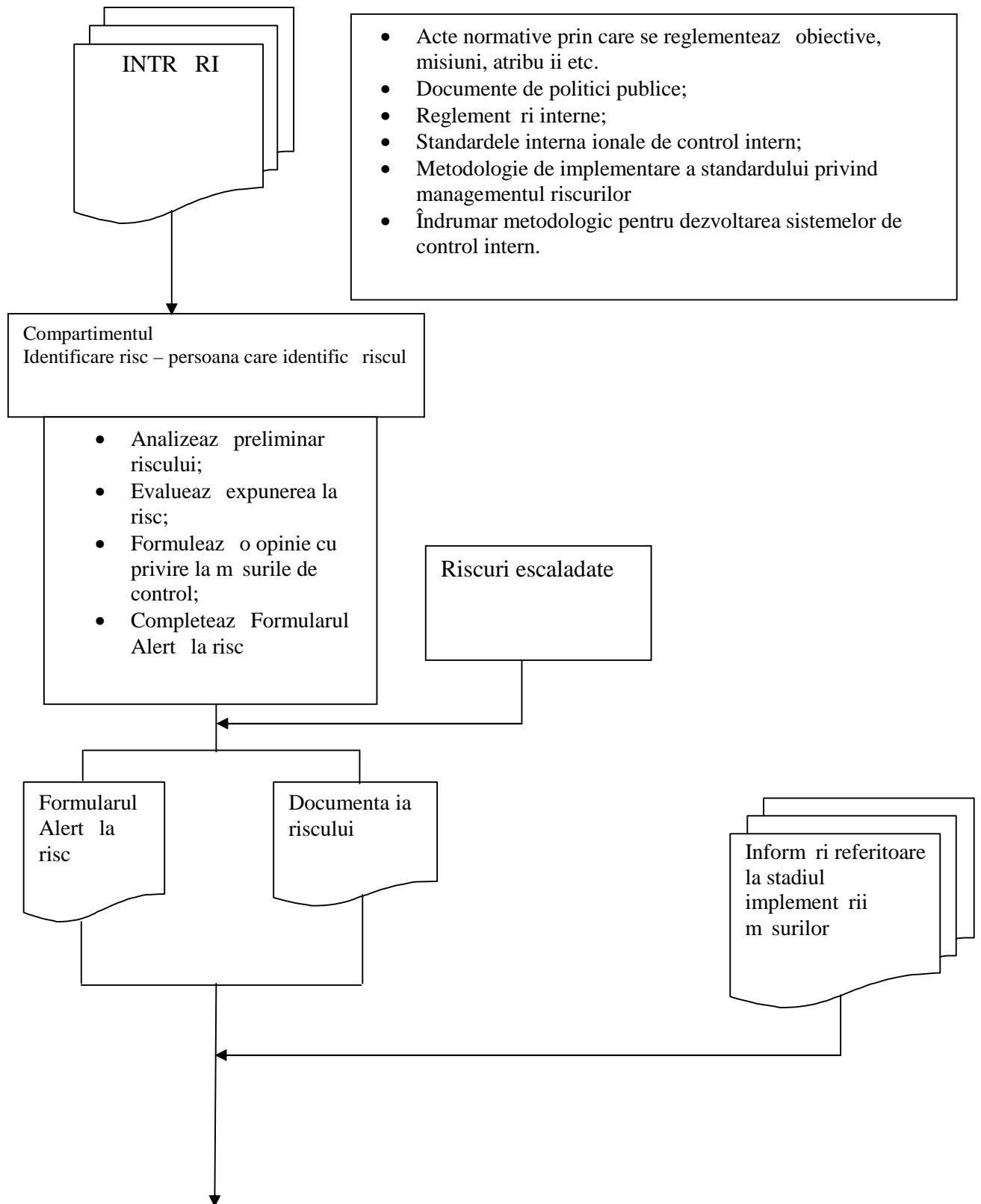
Această strategie de răspuns la risc constă în încredințarea gestionării riscului unui terț care are expertiza necesară gestionării aceluși risc, încheindu-se în acest scop un contract.

e) **Tratarea (atenuarea) riscurilor**

Aceasta este abordarea cea mai frecventă pentru majoritatea riscurilor. Opțiunea tratării (atenuării) riscurilor constă în faptul că în timp ce organizația va continua să desfășoare activitățile care generează riscuri, aceasta ia măsuri (implementează instrumente/dispozitive de control) pentru a menține riscurile în limite acceptabile (tolerabile).

Anexa 8.3. – Diagrama de process

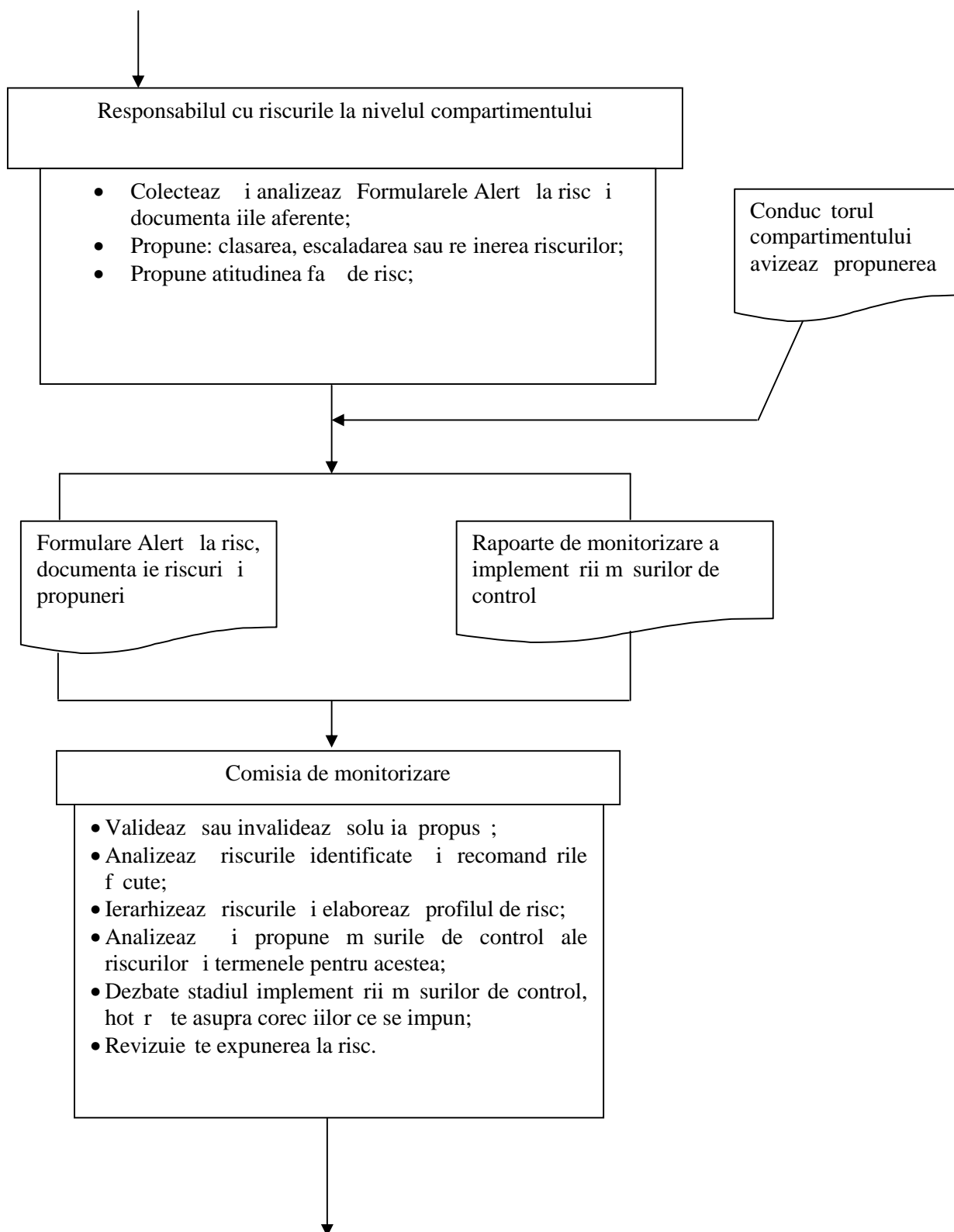

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

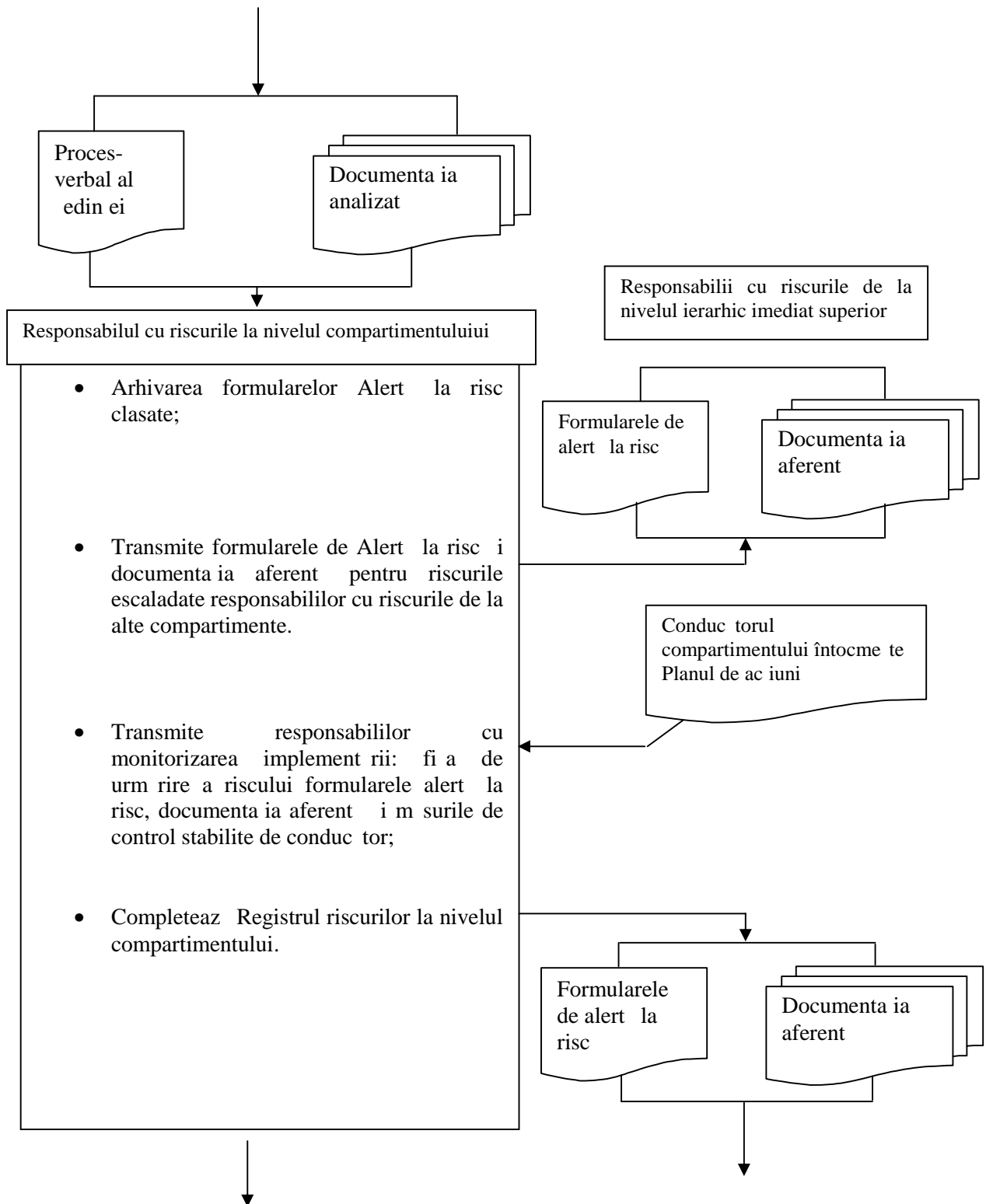

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

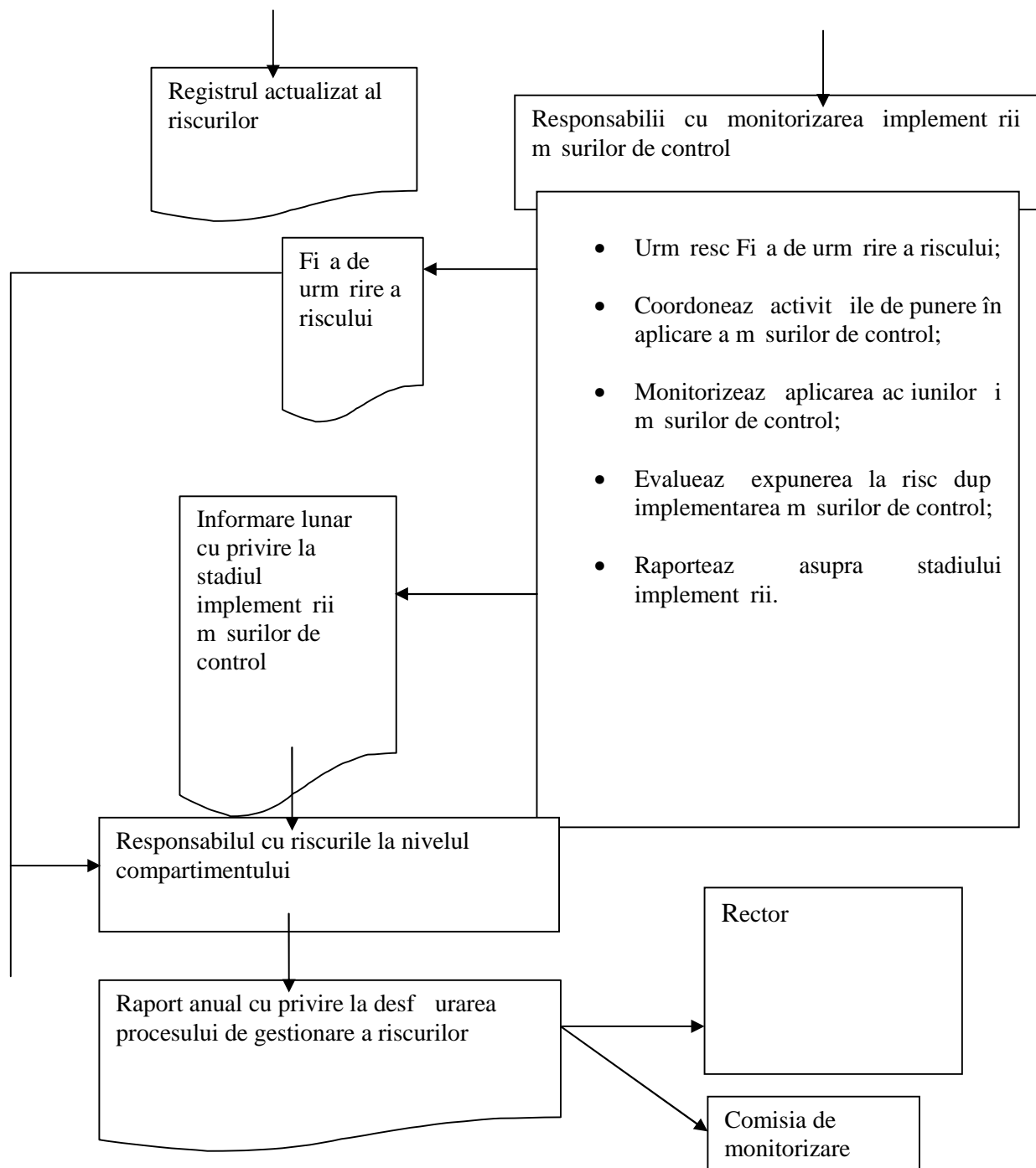

PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului

Edi ia 1
Revizia 0

COD: PS-CMCPU-03

**PROCEDUR DE SISTEM
Managementul riscului**

COD: PS-CMCPU-03

Edi ia 1

Revizia 0

ANEXA 8.4.

Evaluarea probabilit ii de apari ie a riscurilor i a impactului / consecin elor

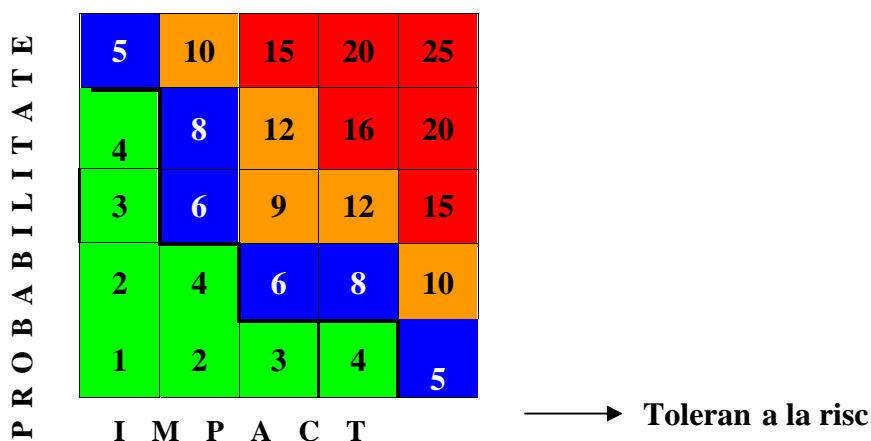
a) Evaluarea probabilit ii de apari ie a riscurilor

Nivel probabilitate		Explica ie
1	Rar	Este foarte pu in probabil s se întâmple pe o perioad lung de timp (3-5 ani); nu s-a întâmplat pân în prezent
2	Pu in probabil	Este pu in probabil s se întâmple pe o perioad lung de timp (3-5 ani); s-a întâmplat de foarte pu ine ori pân în prezent
3	Posibil	Este probabil s se întâmple pe o perioad medie de timp (1-3 ani); s-a întâmplat de câteva ori în ultimii 3 ani
4	Foarte probabil	Este probabil s se întâmple pe o perioad scurt de timp (< 1 an); s-a întâmplat de câteva ori în ultimul an
5	Aproape sigur	Este foarte probabil s se întâmple pe o perioad scurt de timp (< 1 an); s-a întâmplat de multe ori în ultimul an

b) Evaluarea impactului/consecin elor riscurilor

Nivel consecin e/ impact		Explica ie
1	Nesemnificativ	Cu impact foarte sc zut asupra activit ilor direc iei i îndeplinirii obiectivelor i/sau f r impact financiar
2	Minor	Cu impact sc zut asupra activit ilor direc iei i îndeplinirii obiectivelor i/sau cu impact financiar foarte sc zut
3	Moderat	Cu impact mediu asupra activit ilor direc iei i îndeplinirii obiectivelor i/sau cu impact financiar mediu
4	Major	Cu impact major asupra activit ilor direc iei i îndeplinirii obiectivelor i/sau cu impact financiar major
5	Critic	Cu impact semnificativ asupra activit ilor direc iei i îndeplinirii obiectivelor i/sau cu impact financiar semnificativ

c) Stabilire scor general risc: probabilitate x impact

d) Stabilirea nivelului de tolerare

Nivel tolerare		Explica ii
1 - 4	Tolerabil	Nu necesit nicio m sur de control
5 - 8	Tolerare ridicat	Necesit m suri de control pe termen mediu/lung
9 - 12	Tolerare sc zut	Necesit m suri de control pe termen scurt
13 - 25	Intolerabil	Necesit m suri de control urgente